SYLTEBØEN BARNEHAGE

ÅRSPLAN 2026/27

«SAMAN I LEIK, UNDRING, MEISTRING OG LÆRING»

Fjord kommune

Innhald:

Litt om barnehagen..... s.3

Kontaktinformasjon..... s.3

Åpningstid.....s.3

Måltid.....s.4

Samarbeid mellom heim og barnehage.....s. 5

Formål, verdigrunnlag og visjon.....s. 6

Barnehagens innhald.....s.8

Ny i barnehagen og overgangar.....s. 10

Fagområda.....s. 11

Planlegging, vurdering og dokumentasjon.....s.19

Tilrettelegging for dei som treng ekstra støtte.....s.

Medverknad.....s. 20

Utviklingsarbeid.....s. 21

LITT OM BARNEHAGEN

Syltebøen barnehage er eit utspring av den foreldredrivne Sylte korttidsbarnehage. Hausten 1989 var den nye kommunale to-avdelings barnehagen i Valldal klar til bruk.
Barnehagen fekk midlertidig namnet Valldal barnehage.

Ved den offisielle opninga 19. mai 1990 fekk barnehagen namnet den har i dag. 19. mai 2006 opna den 3. avdelinga – Ormula. Frå august 2009 vart det oppretta ei fjerde avdeling i tidlegare Fjørå skule. Den vart nedlagt i 2016. Det vart då oppretta ei brakkeavdeling. Frå 2017 og fram til våren 2022 har barnehagen består av tre avdelingar; småbarnsavdelinga Ormula og aldersblanda avdeling Valldøla, og Syltefjellet for dei eldste barna. Frå januar 2021 fekk også barn frå Liabygda tilbod om barnehageplass i Fjord kommune. I april 2022 tok vi i bruk Elvetun som ei midlertidig avdeling, då det ikkje lenger var nok plass på dei eksisterande avdelingane. Frå hausten 2023 blei Elvetun avvikla og det vart oppretta avdeling i sosialrommet på Martin Linge-huset. Denne vart brukt av dei eldste barna i barnehagen. Hausten 2024 tok vi i bruk to nye avdelingar i det nye modulbygget i tillegg til to storbarnsavdelingar i gamlebarnehagen. Ei midlertidig løysing fram til heile barnehagen skal renoverast.

Kontaktinformasjon

Styrar: Torill Brastad:
Tlf: 41867881
E-post: torill.brastad@fjord.kommune.no

- **Ruggå: tlf:** 41867879
- **Valldøla: tlf:** 41867878
- **Syltefjellet: tlf:** 41867877
- **Vardefjellet tlf:** 41867882

BARNEHAGEN SI OPNINGSTID

Barnehagen opnar kl. 07.00 og stenger 16.30.

MÅLTID

Frukost:
Frå kl. 08.00 – 08.45
Dei som skal ete frukost møter før 08.30.
Ta med matpakke. Det blir servert mjølk og vatn.

Lunsj:
Ca kl. 11.00
Vi serverer lunsj med variert pålegg og grønsaker.
Det blir servert mjølk og vatn.
Vi har varmlunsj kvar veke.

Frukt:
Ca. kl.14.00
Det blir servert frukt kvar dag. To dagar i veka serverer vi yoghurt.
Kva dagar det blir servert yoghurt varierer frå avdeling til avdeling. Dei dagane dei ikkje får yoghurt serverer vi knekkebrød med pålegg.

Mål for måltida

1. Ro
   Måltida skal vere ei roleg stund som er godt planlagt for å skape god stemning og god prat.
2. Smake på
   Vi legg vekt på å motivere barna til å prøve nye smakar.
3. Øve seg
   Barna skal delta i matlaging og øve seg på å bli meir og meir sjølvstendige i måltidsituasjonen

Frå jord til bord.

Vi har siste åra dyrka litt bær og grønsaker i barnehagen. Ikkje i stor skala, men slik at barna får oppleve å dyrke og smake på mat dei har vore med på å produsere sjølv.

SAMARBEID MELLOM HEIM OG BARNEHAGE

Mål: Samarbeidet mellom heimen og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldra og barnehagepersonalet har eit felles ansvar for at barnet skal trivast og utvikle seg. Rammeplanen s. 29

Vi arbeider for eit godt samarbeid med heimen på denne måten:

Den daglege kontakta: Den daglege kontakta er den viktigaste. Då utvekslast informasjon som er aktuell for barnet si tryggheit og trivsel.

Utviklingssamtalar: Pedagogisk leiar kallar normalt inn til to formelle samtalar kvart år. Ein på hausten og ein om våren. Vi ynskjer å ha eit tett og to vegs samarbeid og vil gjerne at føresette tek kontakt når behovet for ein samtale oppstår. Dei treng ikkje vente til de blir innkalla. På same måte vil vi i barnehagen ta kontakt om vi har behov for det.

Foreldremøte: Det vert kalla inn til foreldremøte i barnehagen minst ein gong i året – eit felles møte for alle føresette og tilsette på hausten. Foreldremøte er i hovudsak informasjonsutveksling mellom barnehage og heim om tema som angår alle barna i barnehagen. Innimellom vert helsesøster, PPT, barnevernstenesta, skulen eller andre invitert for å halde foredrag om aktuelle tema. Foreldre blir oppmoda om å kome med forslag om tema dei ønsker skal takast opp.

Foreldreråd: Foreldra til alle barna i barnehagen er med i barnehagen sitt foreldreråd. Dette formelle organet skal gje alle foreldre medverknad på barnehagen si verksemd. Foreldrerådet vel ein representant frå kvar avdeling som deltek i barnehagen sitt samarbeidsutval. Foreldrerådet står som arrangør av til dømes julegrantenning i barnehagen.

Smarbeidsutval : Samarbeidsutvalet skal være eit rådgjevande, kontaktskapande og samordna organ. Utvalet består av ein foreldrerepresentant frå kvar avdeling, ein personalrepresentant frå kvar avdeling og representant frå kommunestyret. Styrar fungerer som sekretær og sakshandsamar. Utvalet skal først og fremst ivareta samarbeidet mellom barnehagen og føresette.

De kan lese meir om Foreldreråd, FAU og SU i eige informasjonsskriv

FORMÅL, VERDIGRUNNLAG OG VISJON

Barnehagens formål (Barnehagelova §1)

Barnehagen skal i samarbeid og forståing med heimen ivareta barnas behov for omsorg og leik og fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanetisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfridom, nestekjærleik, tilgjeving, likeverd og solidaritet, verdiar som kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn og som er forankra i menneskerettane.

Barna skal få utfolde skaparglede, undring og utforskartrong. Dei skal lære å ta vare på seg sjølv, kvarandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggjande kunnskapar og ferdigheiter. Dei skal ha rett til medverknad tilpassa alder og føresetnader.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens eigenverdi.
Den skal bidra til trivsel og glede i leik og læring, og vere ein utfordrande og trygg stad for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremje demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Barnehagens verdigrunnlag

I Syltebøen barnehage skal vi alltid arbeide for barnets beste. Vi skal møte kvart enkelt barn som det er og legge til rette slik at det får utvikle det individet det er. Alle barn skal bli sett og anerkjent. Samtiding skal vi arbeide for å skape ein kultur der barna får gode haldningar til kvar andre. Omsorg, respekt, likeverd, fellesskap og inkludering er sentralt.

Barna skal oppleve demokrati ved at deira interesser blir oppfatta av personalet og teke omsyn til i det pedagogiske arbeidet. Av og til kan dei også velje innanfor gitte rammer.

Vi legg til rette for god fysisk helse gjennom å vere ute kvar dag, gjennom tilrettelagte turar ein gong kvar veke, tilrettelegging for fysisk aktivitet inne og gjennom å bruke idrettshallen. Vi serverer sunne og varierte måltid

For å sikre ei god psykisk helse skal vi arbeide for å utvikle ei autoritativ, forutsigbar personalgruppe som skaper ei trygg ramme i barnehagedagen. Vi deltek dette året og neste barnehageår i Læringsmiljøprosjektet «Eit godt psykososialt barnehagemiljø» (les

meir om dette s. 22. Vi vil skape robuste barn som taklar motgang og klarer mykje sjølv og være aktive vaksne som legg til rette for at barna får undre seg, meistre og lære.

Vi arbeider mot berekraftig utvikling ved å sortere avfall, plukke opp rusk når vi er på tur, lære barna å vere snill mot naturen når vi brukar den. Ved å gå tur i naturen skaper vi også barn som blir glade i naturen og vil ta vare på den vidare.

Dette er grunnlaget for vår visjon.

Visjon

Syltebøen barnehage

«Saman i leik, undring, meistring og læring»

BARNEHAGENS INNHALD

Innhaldet i barnehagen skal byggje på eit heilskapleg læringssyn, der fokus på omsorg, leik, danning og læring ligg til grunn.

Omsorg er ein føresetnad for barns tryggleik og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærleik. I Syltebøen barnehage skal dei tilsette møte barna med omsorg i alle situasjonar i kvardagen: under leik, i stell, måltid og påkledning. Omsorg har verdi i seg sjølv. Omsorg vil seie å vere tilgjengeleg og vere til stade fysisk og psykisk. Dei vaksne skal vere den trygge hamna, og den som støttar og oppmuntrar til utfordring og meistring. Omsorg i barnehagen handlar både om relasjonar mellom barna, og mellom barn og vaksne. Det å kunne gje og ta i mot omsorg utviklar sosial kompetanse, noko som er svært viktig for barnet si livsmeistring.

Leik : Leik er ikkje berre leik, det gir glede og er barnas viktigaste arena for læring. Syltebøen barnehage brukar dagleg både samansette og spontane leikegrupper for å skape ro og tryggleik i leik. Dei vaksne si rolle er å være deltakande, observatørar eller å hjelpe og støtte barna i sin leik.

Danning: Danning har fokus på individets evne og plikt til å forme seg sjølv. Vi skal skape gode danningsprosessar i barnehagen ved at dei tilsette viser respekt for den kommunikasjonen som barna har og viser interesse for det dei seier.

Danning er ein livslang prosess som mellom anna handlar om å utvikle evne til å reflektere over eigne handlingar og veremåtar. Danning skjer i nære relasjonar til andre og på ulike arena gjennom heile livet.

Personalet i Syltebøen barnehage skal vere ein god samtalepartner, samhandlingspartner og rettleiar ovanfor barna. Det handlar om å vise at ein er interessert i og høyre kva barna har å seie og å stille gode spørsmål. Det viktigaste i danningsprosessen er å utvikle god sjølvfølelse – og gjennom den kunne forstå både seg sjølv og andre. Den viktigaste læringa som skjer i barnehagen er det barna lærer ved å vere saman. Dei lærer både seg sjølv og andre å kjenne.

Læring: Læring i barnehagen skjer i det daglege samspelet mellom mennesket og miljøet, og er nært knytt saman med leik, omsorg og danning. Læringa skjer i både uformelle og meir formelle situasjonar. Barnet skal møtast med ros, oppmuntring og støtte frå den vaksne, noko som gir tryggleik, sjølvkjensle og gode læringsopplevingar for barnet. Vennskap og tilrettelegging for gode relasjonar i barnehagen er ein føresetnad for læring. Alle skal oppleve meistring og få utfordringar som er tilpassa det einskilde barn.

Formelle læringssituasjonar er ofte leia og førebudd av den vaksne i barnehagen, der ein har eit mål med aktiviteten. Døme på slike situasjonar er temasamling, garderobesamling, arbeid med fagområda, språkgrupper og i matlaging.

Dei uformelle læringssituasjonane finn stad gjennom heile dagen i samspelet mellom barn-barn, og barn-tilsett. I garderobesituasjonar, under rydding, måltid og leik er det til ei kvar tid dialog mellom vaksne og barn – der erfaringar utvekslast og læring skjer.

Måten den tilsette møter barnet på i læringssituasjonane er avgjerande for læringsutbyttet til barnet. Vi skal støtte barnet i læringssituasjonane og være stillaset til det neste utviklingssteget. For å få til dette må vi vere aktive, observante og lyttande

Tryggheitssirkelen

Vi brukar tryggheitssirkelen frå COS (Circle of security) som utgangspunkt i arbeidet vårt. Den er opprinneleg utviklar for foreldregruppa, men den symboliserer godt våre tankar i arbeidet med barna.

NY I BARNEHAGEN OG OVERGANGAR

Når barnet startar i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre legge til rette for at barnet kan få ein trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutinar og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent og etablere relasjonar til personalet og til andre barn. Når barnet startar i barnehagen skal personalet gi barn og føresette tett oppfølging den første tida, slik at barnehagen blir ein trygg plass for barnet. Ein stad der det er trygt å leike, utforske og lære.

Når barnet har fått plass i barnehagen vil det få eit velkomstskriv frå avdelinga det skal vere på. Det inneheld informasjon om korleis ein kan førebu seg til barnehagestart.

Besøk i barnehagen/Oppstartssamtale

Barnet blir invitert til eit besøk i barnehagen ca. ein månad før oppstart. Dei besøker avdelinga der dei har fått plass. Barn og foreldre får møte nokre av personalet og borna som skal vere på avdelinga. Under dette besøket vil dei også få tid til ein samtale med personalet der dei kan gi informasjon til barnehagen og spørje om det er noko de er usikker på.

Tilvenning ved oppstart

Før oppstartsdagen blir føresette kontakta av barnehagen for å avtale tidspunkt for oppmøte første barnehagedag. Barnet får tilbod om å vere i barnehagen nokre timar saman med føresette. Kor lang tilvenningstid eit barn treng vil variere, så etter den første dagen lagar vi ein avtale for neste dag. Å bruke god tid på denne prosessen vil alltid lønne seg. Sjå meir om dette i informasjonsskrivet *«Ny i barnehagen»*

Etter eit par veker vil dei få tilbod om ein samtale. Der vil vi snakke om korleis vi opplever at den første tida til barnet har vore og korleis vi kan legge til rette for barnet på best mogleg måte i tida framover.

Overgangar i barnehagen

Det skjer overgangar i løpet av barnehagetida òg. Dei fleste overgangane er om hausten, men av og til er det også nødvendig å gjere endringar på barnegruppene midt i året. Å byte avdeling kan også vere ein krevjande prosess for barnet, då kvardagen blir endra. Personalet skal sørgje for at barnet får tid til å bli kjende med barn og personale på den nye avdelinga, men ein må like vel vere budd på reaksjonar frå barnet når endringa skjer.

Overgang mellom barnehage og skule

Siste året barnet går i barnehagen startar vi i god tid å førebu barnet til skulestart. Dette for å skape tryggleik og kjennskap til skulen og skulefritidsordninga (SFO). Vi ynskjer at barnehagetida skal avsluttast på ein god måte. Samstundes vil vi lage ein god overgang til barna skal byrje på skulen.

For meir detaljert oversikt for dette arbeidet viser ein til ” Plan for overgang frå barnehage til skule i Fjord kommune” og *«Plan for pedagogisk førskulearbeid»*

FAGOMRÅDA I BARNEHAGEN

Fagområda skal vere ein gjennomgåande del av innhaldet i barnehagen. Fagområda speglar område som har interesse og eigenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremje trivsel, allsidig utvikling og helse.

Progresjon.

Kvart enkelt barn er i utvikling og skal oppleve framgang. Dei skal møte utfordringar, meistre og strekke seg. Progresjonen må derfor verte tilpassa det enkelte barn. Det skal vere progresjon sett i samanheng med alder og utviklingsnivå. Vi skal legge til rette for variert aktivitet der barna har rom for å leike, lære og utvikle seg. Personalet skal motivere barna i prosessen med å nå eit nytt utviklingsnivå. Jamfør Vygotskys teori om vaksne som stilas for barns læring.

1.Kommunikasjon, språk og tekst

I Rammeplan for barnehage står det at barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påverkar og påverkast av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspel skal personalet støtte barna i å kommunisere, medverke, lytte, forstå og skape meining.

Barna skal få utforske og utvikle språkforståinga, språkkompetansen og eit mangfald av kommunikasjonsformer. Barna skal møte ulike språk, språkformer og dialektar gjennom rim, reglar, songar, litteratur og tekstar frå notid og fortid.

1 og 2 åringen:

- Avdelingane har tilgjengeleg biletbøker som er tilpassa barnas alder og utvikling
- Tilsette som tolkar og støttar opp om barnas kroppsspråk
- Tilsette som støtter barnet ved å brukar aktivt to-vegs kommunikasjon og set ord på ting
- Barn som møter mykje språk i rutinesituasjonar
- Barn som opplever språk gjennom song, bøker og samtalar
- Bruk av ASK gjennom teiknstøtte og biletstøtte.

3 og 4 åringen:

- Avdelinga har tilgjengelege biletbøker som er tilpassa alder og utvikling
- Oppleve glede ved å bruke språket og bli lest for
- Tilsette som let barna møte språk gjennom song, musikk, rim, regler og rytme
- Tilsette som legg til rette for gode samtalar både mellom barn og mellom barn og vaksne
- Tilsette som brukar eit rikt språk som er med på å utvikle barnas ordforråd

5 åringen:

- Avdelinga har tilgjengelege bøker som er tilpassa alder og utvikling
- Tilsette som støtter og rettleier barna i leik og i samhandling og tilfører barna nytt språk
- Skape interesse for samanheng mellom språk, tekst og bilete
- Få erfaring med digitale verktøy
- Bruke dramatisering som metode for å gi barna erfaring til leik
- Bruk av song, musikk, rim/regler og rytme
- Få kjennskap til symbol som bilete, tal og bokstavar
- Barna blir gjort merksame på språklydar
- Bruk av ASK

2. **Kropp rørsle, mat og helse**

Barna skal få oppleve rørsleglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderast i aktivitetar der dei får bevege seg, leike og samhandle med andre og oppleve motivasjon og meistring ut frå eigne føresetnader. Barna skal bli kjent med kroppen sin og bli bevisst på sine eigne og andre sine grenser.

1 og 2 åringen:

- Turar i nærmiljøet tilpassa barnets alder
- Tilsette som støtter barnas utvikling ved å gi dei grunnleggjande motoriske utfordringar der dei utviklar seg og føler meistring.
- Øve på å vaske hendene, ete og drikke på eiga hand og rydde etter måltidet
- Øve på å kle av og på seg sjølv
- Vise interesse for eigen kropp og sette ord på ulike kroppsdelar
- Tilsette som ivaretek barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og kvile.
- Eit godt psykososialt barnehagemiljø der vi har nulltoleranse for mobbing og utestenging

3 og 4 åringen:

- Oppleve meistringsglede gjennom allsidige kroppslege utfordringar og støtte barnas utvikling av kontroll, både i leik og samhandling
- Øve på å bli sjølvstendig når det gjeld handvask, i toalettsituasjonen, av- og påkledning og måltid
- Opplev eit variert kosthald, tar del i matlaging og vert oppmoda til å smake på ny mat
- Opplev aktivitetar som utfordrar og stimulerer barnas ferdigheiter
- Bruke uteområdet allsidig og leggje til rette for turar med ulendt og variert terreng
- Gode opplevingar gjennom meistring
- Eit godt psykososialt barnehagemiljø der vi har nulltoleranse for mobbing og utestenging

5-åringen:

- Oppleve meistringsglede gjennom allsidige kroppslege utfordringar og støtte barnas utvikling av kontroll, både i leik og samhandling
- Gi barna kjennskap og kunnskap om menneskekroppen
- Oppleve eit variert kosthald, ta del i matlaging, både inne og ute, og verte oppfordra til å smake på ny mat og vere nysgjerrig
- Vise respekt for andre sine fysiske grenser i leiken
- Oppleve aktivitetar som utfordrar og stimulerer barna sine ferdigheiter
- Bruke uteområdet allsidig og leggje til rette for turar med ulendt og variert terreng
- Øve på å få kontroll på eige utstyr og kle.
- Eit godt psykososialt barnehagemiljø der vi har nulltoleranse for mobbing og utestenging

4. Kunst, kultur og kreativitet

Barna skal få estetiske erfaringar med kunst og kultur i ulike formar og organisert på måtar som gir barna høve til utforsking, fordjuping og progresjon. Barna skal støttast i å vere aktive og skape eigne kunstnariske og kulturelle uttrykk. Barna skal møte ulike kunstnariske og kulturelle uttrykk som speglar eit mangfaldig samfunn og ulike tidsepokar.

1 og 2 åringen:

- Leike med måling, teikning og tredimensjonale materialar.
- Oppleve formidling av eventyr, forteljingar og historier
- Motivere barna til å uttrykke seg og bli kjent med musikk, dans og drama
- Vaksne som legg til rette for positive prosessar og ikkje det ferdige produktet
- Oppleve skaparglede og stoltheit over eigen deltaking

3 og 4 åringen:

- Turar i nærmiljøet tilpassa barnet sin alder
- Bruke fantasi, kreativ tenking og skaparglede
- Bruke ulike teknikkar, materiale, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk
- Kjenner seg glade og stolte over si eiga kulturelle tilhøyrsle
- Synleggjere og skape estetiske dimensjonar i inne- og uteområda i barnehagen
- Motivere barna til å delta og uttrykke seg gjennom musikk, dans og drama

5-åringen:

- Turar i nærmiljøet tilpassa barnets alder
- Gi barna tilgang til ting, rom og materiale som støttar opp om dei leikande og estetiske uttrykksformene
- Får arbeide med inntrykk og kjensler i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapande verksemd inne og ute
- Bruke ulike teknikkar, materiale, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk
- Bruke fantasi, kreativ tenking og skaparglede
- Uttrykke seg gjennom musikk, dans og drama
- Delta i kunst og kulturprosjektet «Valldal 2029»

5.Natur, Miljø og teknologi

Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringar med naturen som fremjar evna til å orientere seg og vere i naturen til ulike årstider. Barna skal få eit mangfald av naturopplevingar og få oppleve naturen som arena for leik og læring. Fremje barna sin vilje til å verne om naturressursane, bevare det biologiske mangfald og bidra til

1 og 2 åringen:

- Barna skal få bli glade i naturen, få erfaringar og opphalde seg i naturen ulike årstider
- Bruke naturen som arena for leik, undring, utforsking og læring
- Få kunnskap om dyr og dyreliv
- Ta i bruk alle sansane i utforsking av materiell vi finn i naturen

3 og 4 åringen:

- Barna skal få bli glade i naturen og får erfaringar med naturen som fremmer evne til å orientere seg og opphalde seg i naturen til ulike årstider
- Bruke naturen som arena for leik, undring, utforsking og læring
- Få kjennskap om dyr og dyreliv
- Få kjennskap til naturen, lære av naturen og utvikle respekt og gryande forståing for korleis dei kan ta vare på naturen
- Jobbe dagleg med å resirkulere avfall, lære kva som kan kastast/resirkulerast

5-åringen:

- Få oppleve og utforske naturen og mangfaldet i naturen
- Ta vare på naturen
- Jobbe dagleg å resirkulere avfall, lære kva som kan kastast/resirkulerast
- Bruke naturressursane med fornuft, som for eksempel straum, vatn, papir og mat.
- Bruke naturen som arena for leik, undring, utforsking og læring
- Få oppleve, utforske og eksperimentere med naturfenomen og fysiske lover
- Få kjennskap til naturen og berekraftig utvikling, lære om naturen og utvikle respekt og forståing for korleis dei kan ta vare på naturen

5. Mengd, rom form

Barnehagen skal synleggjere samanhengar og leggje til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagleglivet, i teknologi, natur, kunst og kultur, og ved å sjølve vere kreative og skapande. Barna skal stimulerast til undring, nysgjerrigheit og motivasjon for

1 og 2 åringen:

- Bruker leikemateriell med former, mengder og størelsar
- Har leikekasser som stimulerer til sortering
- Undersøker og kjenner igjen eigenskapar ved former og sorterer dei på ulike måtar
- Bruker kroppen og sansane for å utvikle romforståing, både inne og ute
- Tilsette som bruker omgrep for mengder i daglege situasjonar

3 og 4 åringen:

- Vaksne som er bevisst på å bruke matematiske omgrep i kvardagen
- Undersøkjer og kjenner igjen eigenskapar ved former og sorterer dei på ulike måtar
- Erfarer og samanliknar storleikar i omgjevnadane
- Tilrettelagte leike- og læringsmiljø der barna får erfaring med mengd, rom og form og kan utforske og eksperimentere.

5-åringen:

- Undersøkjer og får erfaring med å løyse matematiske problem og opplever glede ved matematikk
- Leikemateriell og spel som omhandlar former, mengd og teljing
- Vaksne som er bevisst på kvardagsmatematikk og å bruke matematiske omgrep i kvardagen
- Barna blir utfordra og får erfaring med å løyse matematiske oppgåver i kvardagen og opplever glede ved matematikk

6. Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme korleis vi oppfattar verda og menneska, og pregar verdiar, normer og haldningar.

1 og 2 åringen:

- Får kunnskap til grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon og bli kjende med religionar og livssyn som er representerte i barnegruppa
- Utvikle toleranse, respekt og interesse for kvarandre og skape interesse for mangfaldet i samfunnet
- Gi barna kjennskap til og markere merkedagar, høgtider og tradisjonar i den kristne kulturarven og andre religionar og livssyn som er representerte i barnehagen

3 og 4 åringen:

- Får kunnskap til grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon og bli kjende med religionar og livssyn som er representerte i barnegruppa
- Utvikle toleranse, respekt og interesse for kvarandre og forstå verdien av likskapar og ulikskapar i eit fellesskap
- Gi barna kjennskap til og markere merkedagar, høgtider og tradisjonar i den kristne kulturarven og andre religionar og livssyn som er representerte i barnehagen
- Identifisere og løyse konfliktar i kvardagen
- Gi barna rom til å utforske og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål
- Tilsette som stiller gode spørsmål til refleksjon

5-åringen:

- Får kunnskap til grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon og bli kjende med religionar og livssyn som er representerte i barnegruppa
- Utvikle toleranse, respekt og interesse for kvarandre og forstå verdien av likskapar og ulikskapar i eit fellesskap
- Få forståing og respekt for menneske med ulik kulturell, religiøs eller livssyn
- Gi barna kjennskap til og markere merkedagar, høgtider og tradisjonar i den kristne kulturarven og andre religionar og livssyn som er representerte i barnehagen
- Identifisere og løyse konfliktar i kvardagen
- Utforske og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål og få kjennskap til og reflektere over grunnleggjande normer og verdiar

7. Nærmiljø og samfunn

Opplevelser og erfaringar i naturen kan fremme forståing for naturens eigenart og barnas vilje til å verne om naturressursane, bevare biologisk mangfald og bidra til berekraftig

1 og 2 åringen:

- Barna skal få bli glade i naturen og får erfaringer og oppholde seg i naturen til ulike årstider.
- Bruke naturen som arena for leik, undring, utforsking og læring
- Få kunnskap om dyr og dyreliv og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen
- Ta i bruk alle sansane sine i utforsking av ulike naturmaterialar

3 og 4 åringen:

- Barna skal få bli glade i naturen og får erfaringar med naturen som fremmer evne til å orientere seg og opphalde seg i naturen til ulike årstider
- Bruke naturen som arena for leik, undring, utforsking og læring
- Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomen saman med barna, samt lage konstruksjonar av ulike materiale
- Få kunnskap om dyr og dyreliv og utviklar respekt og startande forståing for korleis de kan ta vare på naturen
- Får begynnande kjennskap til menneskets livssyklus
- Få kunnskap om berekraftig utvikling blant anna gjennom dagleg å resirkulere avfall
- Gi barna tid og mulegheit til å stille spørsmål

5-åringen:

- Oppleve og utforske naturen og naturens mangfald og få gode opplevingar med friluftsliv året rundt
- Lære av naturen og utviklar respekt og startande forståing for korleis de kan ta vare på naturen og bruke naturressursane med fornuft
- Få kunnskap om berekraftig utvikling blant anna gjennom å jobbe dagleg med å resirkulere avfall
- Bruke naturen som arena for leik, undring, utforsking og læring
- Få kunnskap om dyr og dyreliv og livssyklusen til mennesket
- Gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringar på problemstillingar, og til å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd

PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON

Planlegging

Barnehagen er forplikta til å grunngje, planlegge, vurdere og dokumentere at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehagelova og rammeplanen. Planane er styrande arbeidsreiskap for personalet, og er også tilgjengelege for foreldre og andre interesserte. Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet. Alle planar må brukast på ein fleksibel måte slik at vi kan være spontane og ivareta barnas interesser og ønskjer, og på denne måten bidra til barnas medverknad.

Med utgangspunkt i «Lov om barnehagar,» «Rammeplan for barnehagar» og barnehagen sin årsplan planlegg vi det pedagogiske arbeidet meir detaljert ved å utvikle temaplanar. Der vil dei pedagogiske måla kome tydeleg fram.

Vurdering

Barnehagen skal regelmessig vurdere det pedagogiske arbeidet. Hovudmålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får eit tilbod som er i tråd med barnehagelova og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjonar som heile personalgruppa er involvert i. Refleksjonane kan gi personalet eit utgangspunkt for vidare planlegging og gjennomføring. På denne måten kan personalet lære av eigen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk verksemd.

Vi vurderer gjennom å evaluerer temaplanane våre kvar for seg ved å sjå etter kva vi har oppnådd denne perioden og vurdere om det er noko vi må arbeide meir med. Vi ser også temaplanane i samanheng for å sikre at vi brukar alle fagområda på ein god måte. Det vil seie at vi bruker alle fagområda og at vi brukar varierte mål innanfor kvart fagområde.

Dokumentasjon

Rammeplanen fastslår at dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår som en viktig del av barnehagens arbeid.

Dokumentasjon er viktig for å synleggjere kunnskapsprosessen og det pedagogiske arbeidet vi gjennomfører i barnehagen. Dokumentasjon kan vere observasjonar, planar og evalueringar, men også forteljingar, bilete, film, og andre estetiske uttrykk som teikningar, måleri,

tredimensjonale uttrykk. Dokumentasjon frå barnehagen gjev føresette, lokalmiljø og eigar informasjon om kva barnet opplever og lærer i barnehagen. Dokumentasjonen er eit godt utgangspunkt for refleksjon og evaluering av vårt arbeid saman med barna.

Som dokumentasjon brukar vi:

- Temaplanar med evaluering
- Bilete på IST
- Produkt barna har laga

MEDVERKNAD

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Å la barna medverke betyr ikkje at det er barna som skal bestemme. At barna kan gjere som de vil.

Det betyr at dei vaksne i barnehagen må legge til rette for å involvere barna i det som skjer og lytte til barnas interesser og behov.
Rammeplanen seier også at barnas synspunkt skal tilleggast vekt i samsvar med alder og modning. Den seier også at barna ikkje skal overlatast eit ansvar dei ikkje er rusta til å ta.
Dette er eit område vi må arbeide meir med i personalgruppa. Vi må få ei felles forståing for omgrepet medverknad og vi må få meir struktur på korleis vi arbeider no og korleis vi skal vi skal gjere dette i framtida.

Føresette har medverknad gjennom dagleg kontakt, gjennom Foreldreråd, FAU og SU og foreldremøte.

UTVIKLINGSARBEID

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske til tilbodet for barn som treng ekstra støtte /BTI (tidleg innsats)

Barnehagen er for alle, og alle skal få eit pedagogisk tilbod som er tilpassa behov og føresetnadar både fagleg og sosialt. Av og til vil barn trenge spesiell tilrettelegging i kortare eller lengre periodar.

Tidleg innsats (BTI) er eit kommunalt satsingsområde for tidleg å kunne oppdage og sette inn tiltak for å hjelpe barn som treng ekstra tilrettelegging. Det kan være tilrettelegging av det ordinære barnehagetilbodet eller tilrettelegging gjennom at barn får eigne utviklingsplanar. Dette satsingsområde er i tett samanheng med læringsmiljøprosjektet (LMP)

For å kunne nå måla om tidleg innsats har vi desse tiltaka

- «Frå undring til tiltak» er eit lavterskel tiltak der personalet noterer på eit skjema om det er noko dei undrar seg over med eit barn eller ei gruppe barn. Desse skjema blir gjennomgått på avdelingsmøta og det blir då bestemt om ein skal gjere tiltak vidare, eventuelt kven som har ansvar og tidsfrist for å gjennomføre. Saker som blir gått vidare med blir diskutert med styrar.
- Relasjonskartlegging (Karin Pape) for å sikre at alle barn har gode relasjonar til personalet
- Alle Med blir fylt ut to gongar i året for å kartlegge barna si utvikling i alle utviklingsområda
- Tras blir brukt om vi treng å kartlegge språk
- Observasjonar
- «Laget rundt barnet» er eit tverrfagleg team samansett av barnehagepersonell, PPT, psykisk helse, barnevernstenesta og helsesjukepleiar. Her tek vi opp aktuelle saker frå dei ulike etatane. Vi kan også drøfte enkeltbarn om vi har samtykke frå føresette og vi kan invitere føresette inn til å delta i drøftinga.
- På Fjord kommune si heimeside ligg BTI-modellen der alle kan få oversikt over korleis vi jobbar med tidleg innsats i vår kommune.

EIT TRYGT OG GODT PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

I 2021 kom kapittel VIII om Psykososialt barnehagemiljømiljø inn i barnehagelova. Kapittel VIII inneheld tre paragrafar,

§41 Nulltoleranse og førebyggande arbeid

§42 Plikt til å sikre at alle barnehagebarna har eit trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

§43 Skjerpa aktivitetsplikt dersom nokon som arbeider i barnehagen krenker barn.

Fjord kommune har vore heldige å fått vere med Læringsmiljøsenteret i Stavanger i «Læringsmiljøprosjektet.» Her deltek alle barnehagar og skular i kommunen.

Læringsmiljøprosjektet er eit statleg målretta tiltak der målet er at barnehage -og skuleeigarar, leiarar og tilsette i barnehage og skule gjennom deltaking i prosjektet skal få auka kompetanse i å fremme, utvikle og oppretthalde eit godt og trygt barnehage og skulemiljø, førebygge, avdekke og handtere misstrivsel, utanforskap og krenkingar som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Prosjektet skal bidra til å styrke barnehage- og skuleeigar si rolle som ansvarleg for kompetanseutvikling i barnehage- og skulemiljø. Prosjektet skal også bidra til å støtte styrar og rektor med å skape trygge og gode miljø gjennom varig endring av haldningar, kultur og pedagogisk praksis i sin organisasjon. Det vil være behov for å samarbeide med tenester og aktørar utanfor barnehagen. I styringsgruppa vår sit representantar frå helsestasjon og PPT.

Prosjektet går over to år og er delt inn i fire tema.

1. Fremme trygge og gode barnehage- og skulemiljø
2. Eit trygt og godt læringsmiljø- Avdekking og handtering av misstrivsel og krenking
3. Organisasjonsutvikling og leiing
4. Vidareføring av inkludering og bygging av vedvarande positiv kultur.

Barnehageåret 2026/2027 vil vi innføre tema 3 og 4. Det blir utarbeidd eigne framdriftsplanar for kvart tema. Vi skal også vidareføre tema 1 og 2.

FRÅ JORD TIL BORD og SAMARBEID MED GLIMT

Vi er heldige og er inkludert i opplegget til open omsorg i nærområdet vårt. Det inneber at vi har tilgang til og kan bruke området rundt sjukeheimen og Glimt. Vi kan blant anna bruke drivhuset. Sist barnehageår prøvde vi oss litt med agurk og tomat og fekk fram ei lita avling. Vi vil dette barnehageåret prøve oss på litt fleire grønsaker og kanskje prøve å vere sjølvforsynte med agurk sommarhalvåret.

I vår eigen kjøkkenhagen har vi jordbærplantar, litt bringebær, gulrot, sukkererter og nepe. Alle får opplevinga av å plukke og smake frå eigen hage.

Vi har også mulegheit til å delta i hønsegarden. Med mating, plukking av egg og opplevingar.

Inne på Glimt har dei marsvin. Vi har også mulegheit til å besøke dei både ute og inne.

Figur 1 Barn som undrar seg over det dei finn i jorda

ASK (Alternativ supplerande kommunikasjon)

Ask er alternativ og supplerande kommunikasjon. Vi praktiserer ASK ved å bruke biletstøtte og teikn til tale i språkopplæring og som språkstøtte i dagleg aktivitet. Sist barnehageår gjennomførte personalgruppa kurs i teikn til tale og vi opparbeidde materiale for bruk av bilete. Dette arbeidet skal vi halde fram med.

Figur 2 Eksempel på materiell vi brukar for billedstøtte